

desarrollar-se els *pteromalus* i *apanteles*, surten d'elles per a parasitar les cuques de la col, que roseguen pel camp, i les papallones nascudes de les crisàlides no parasitades, no podran sortir de la gàvia i moriran empresonades.

Ultra així, se salven moltes cries de *pteromalus* i *apanteles*, doncs estem veient cada dia que els cucons dels *apanteles* enganxats a les parets els vents i les pluges els fan caurer i es perden, com pel vent, també, es perden més del vuitanta per cent de crisàlides hospitalàries del *pteromalus puparum* enganxades als arbres i les parets.

Les crisàlides com les cuques parasitades de *pteromalus puparum* o d'*apanteles glomeratus* no s'aguanten en les parets o arbres tant com les no parasitades; aquelles fàcilment pels vents i pluges cauen i aquestes es mantenen el temps necessari per a dar els adults; ço fa que la lluita biològica ha d'ésser dirigida i cuidada per l'home, per a 'que dongui pràctics resultats.

JOAN AGUILÓ GARSOT

La nacionalització de l'avicultura

EN els galliners de l'Escola Superior d'Agricultura s'hi troben actualment uns quants lots de gallines acompanyades del gall corresponent, els quals lots són més o menys homogenis, però tots ells procedents de determinades comarques catalanes.

La reunió d'aquests lots de gallines catalanes obeeix a un propòsit i té una petita història.

L'autor d'aquest article acabava d'estudiar les races de bestiar de les espècies asinal, cavallina, bovina, llanera, cabrina i porcina de la nostra terra. I, no havia pensat jamai que hagués d'intervenir en estudis d'animals de corral, limitant llurs recerques a les espècies més amunt dites.

Però, la Mancomunitat en establir els Concursos de Ramaderia, foren tantes i tantes les demandes que es reberen que s'atengués el foment dels animals de corral, que ben prompte l'aviram i els conills figurarén en el pla de Concursos.

En els Concursos l'assenyalar un tipus comarcal anava precedit de l'estudi zootècnic corresponent, per tal de què a la llarga el tipus indicat sigués el que produís millors resultats. Aquest fou el mètode que es seguí.

Mes, per a implantar els Concursos d'aviram i conills, es topava amb una gran dificultat. Fora de la raça del Prat, no hi havia descrita cap altra raça i per consegüent ens trobàvem davant d'aquest dilema:

¿A Catalunya existeix solament la raça del Prat, o bé el fet de no tenir la descripció de cap més altra, significa que, efectivament, tan sols hi ha una raça?

No defugir el dilema que ens formulàvem equivalia a practicar un estudi de l'aviram de la nostra terra. I per tant calia posar mans a l'obra perquè promptament s'havien de realitzar Concursos d'aviram i conills.

A la recerca de les races indígenes hi associarem els nostres alumnes d'Especialitat ramadera i persones estranyes a l'Escola, però molt afectes a l'empresa que anàvem a començar. El senyor Rosich, de La Bisbal, el senyor Marull, de Torroella de Montgrí, i alguns altres senyors de diverses comarques col·laboraren en les nostres recerques.

Aquests estudis, iniciats fa tres anys, no els donem pas acabats; llurs resultats fins el present, ens han denunciat l'existència, ultra les races anomenades del Prat,

*d'una raça rossa a l'Empordà,
una altra de blanca a la mateixa comarca;
una a la Garrotxa;
i una de fortament perduada al Penedès.*

Els exemplars d'aquestes races es troben intercalades, per dir-ho així, en mig de poblacions aviaris de les més grans barreges i fins els mateixos individus de la raça autòctona, no per això ofereixen les harmonies morfològiques i de plomatge indicadores de la puresa de raça.

Exposar en un article el mètode utilitzat per a descobrir en mig de tanta barreja el tipus actòcton, fora una tasca llarga i estranya al propòsit que ha motivat aquest treball. Els resultats de les recerques, ja hem dit quins han sigut.

Trobat el tipus indígena o del país, per a assenyalar el tipus concursable solament mancava averiguar la capacitat productora del mateix. Les demandes practicades a les masies havent obtingut una resposta afirmativa, els Serveis de Ramaderia, doncs, inclouren en el pla de Concursos les races autòctones o del país, eliminant les estrangeres, o les nacionals que no fossin d'aquella comarca, és a dir, del tipus considerat com autòcton de la comarca on se practicava el Concurs.

Paral·lelament a l'acció dels Serveis de Ramaderia, el Laboratori de Zootècnia de l'Escola d'Agricultura cregué necessari portar als seus ga-

liners diversos lots de races del país, uns per a perfeccionar-les i altres per a fixar llurs caràcters.

Així, en els galliners de l'Escola, hi han ara els següents lots, compostos de sis o set gallines i un gall cada un, compronent les races següents:

Raça rossa del Prat.

Raça perdiuada del Prat.

Raça blanca del Prat (potser se n'hauria de dir del Vallès, puix que mentre en aquesta comarca hi abunda molt, és molt difícil trobar-la en el Pla del Llobregat).

Raça garrotxina.

Raça empordanesa rossa, i

Raça empordanesa blanca.

Els susdits lots estan ben lluny d'ésser homogenis, però tampoc presenten diferències grosses.

Amb aquets lots es va a fer la següent operació. Es posaran un centenar d'ous a incubar de cada una d'aqueixes races. Quan els pollets tindran tres o quatre mesos, s'escolliran set femelles i un mascle, els quals, més tard, quan se reproduueixin, es tornarà a repetir la mateixa funció.

Nosaltres creiem que a les quatre generacions podrem obtenir:

1.ra *Una absoluta fixació de caràcters.*

Dels ous que ara posarem a incubar ningú podria assegurar que els de la raça rossa del Prat no donessin un Prat perdiuat i fins un Prat blan.

Al cap de quatre generacions d'una rigurosa i progressiva selecció el tant per cent d'ous que no reproduueixin exactament els seus pares serà insignificant.

2.na *Una millora de la raça.*

L'alimentació abundant i apropiada és ja la norma que es segueix. No hi ha dubte que llurs efectes es sentiran ja abans de quatre generacions.

La precocitat que es va a determinar comportarà un desenrotllo més ràpid i un pes superior a l'obtingut fins ara.

Així mateix es practicarà una selecció, encara que incompleta, de la producció d'ous. Per això s'utilitzarà ara per ara, exclusivament el mètode nord americà que consisteix en apreciar el desenrotllo del clatell en els galls, l'estat de l'anús, l'amplada de la pelvis i el desenrotllo del ventre en les gallines.

Un cop fixats els caràcters, és a dir, obtinguent ja una absoluta homogeneïtat o identitat en els descendents; un cop millorada la corpulència i la producció d'ous, els galliners de l'Escola devindran una mena de viver, on les comarques de Catalunya podran obtenir amb tota seguretat i garantia la llavor que ha de canviar d'una manera progressiva i radical la seva avicultura.

M. ROSSELL I VILA

Professor de Zootècnia

Fabricació industrial del vinagre (1)

LA fabricació industrial del vinagre està basada en els mateixos principis que la fabricació casolana. En l'article anterior varem indicar la manera de fer un bon vinagre pel consum familiar. En el d'avui hem de fer remarcar en primer lloc, que no poden utilitzar-se, per a fer un bon vinagre, els vins amargats, cassats, trencats o escaldats, manitats (agre dolços) doncs comuniquen al vinagre els mateixos defectes donant-els-hi mal aspecte i sabor desagradable.

Per a una fabricació relativament petita, quan se vos agregin una o dues bótes, no és necessari recórrer a un mètode industrial, de complicada instal·lació i cost i que quedaria inutilitzada moltes temporades, per manca de vins picats.

Utilitzeu els mateixos procediments indicats en la fabricació casolana empleant bótes d'una, dues i fins de cinc càrregues, segons la quantitat que vulgueu transformar.

Comenceu l'operació amb 10 litres d'un bon vinagre i 40 o 50 litres de vi picat.

En aquest cas, per raó de les dimensions de la bota, és d'aconsellar per a facilitar l'operació, adaptar a l'exterior d'un dels fonsos un embut amb tub de vidre que entra per la part inferior de la bota a fi de que a l'addicionar vi no es remogui *la mare del vinagre*.

Per a la fabricació continua i a base de quantitats més grans de vi hem d'aconsellar el procediment que describim a continuació que no és més que una aplicació industrial del mètode de d'Orleans.

Es més llarg que el procediment casolà, però en canvi, per raó d'aquesta mateixa lentitud, el bouquet té més temps per a desenrotllar-se i el producte obtingut resulta d'una qualitat immillorable.

(1) Vegi's article en el passat número d'AGRICULTURA.